УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ
75 pokib
Служби Народові

СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація. "Svoboda", 81-83 Grand St Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. в Ню Йорку: —
BArcly 74125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVI, Ч. 115. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 20-го ЧЕРВНЯ 1969 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JUNE 20, 1969 No. 115. VOL. LXXVI.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Четвер, 19 червня 1969

В АМЕРИЦІ

ЧЛЕНИ НАЙВИЩОГО СУДУ ВІДКИНУЛИ суґестію свого голови, Ерла Воррена, щоб вони прийняли для себе той сам кодекс етики, що його Судова Конференція приписала в минулому тижні всім іншим суддям. Воррен поручав своїм колеґам — неґайно обмежити всі свої службові зобов'язання поза тереном Найвищого Суду. Члени Найвищого Суду рішили розглянути докладно цю справу щойно в жовтні ц. р., коли перейме урядування новий голова Найвищого Суду, Воррен Барґер, і коли през. Ніксон призначить нового члена Найвищого Суду на місце Ейба Фортаса, що зрікся під тиском публічної опінії, обуреної деякими його грошовими прибутками.

ПРЕЗИДЕНТ НІКСОН РОЗПОРЯДИВ, щоб Пентаґон, Державний Департамент і державна Аґенція для контролі зброєння і роззброєння спільно перевели докладний розгляд стану і плянування бактеріологічної і газової зброї. Голова названої Аґенції, Джерард Смит, повідомив про це листом конгресмена Ричарда МекКарті, який критикував всю програму такої зброї.

ЗАКІНЧИВСЯ 2-ДЕННИЙ СТРАЙК спілки корабельних залог у пасажирсько - торговельній фльоті ЗСА. Прийшло до згоди між тією спілкою і найбільшою корабельною компанією, яка є власником 220 пасажирських і торговельних кораблів, — існують всі дані на те, що інші компанії приймуть ті самі умови винагороди й праці.

ДО ПЕНТАҐОНУ У ВАШИНҐТОНІ ВВІЙШЛИ в минулий вівторок коло 100 демонстрантів проти В'єтнамської війни, з плякатами й списками вбитих вояків у В'єтнамі. Між демонстрантами була теж одна старушка, що її привезли на рукомому кріслі. Але вони поводилися спокійно і, перебувши в будинку півгодини, відійшли після того, як загрожено їм арештуванням за заколочення спокою.

125.000 АМЕРИКАНСЬКИХ ВУГЛЕКОПІВ НЕ ХОДИЛИ до праці впродовж чотирьох днів, на знак жалоби по смерті Джана Луїса, який впродовж 40 літ був головою їх робітничої спілки і поклав основи їхнього теперішнього добробуту. Луїс помер в минулому тижні у віці 89 років.

ГУБЕРНАТОР НЕЛСОН РОКЕФЕЛЛЕР НАРАДЖУВАВСЯ довго з президентом Бразилії Артуром де Коста а Сільва і членами його уряду в новій столиці Бразилії тієї самої назви. Рокефеллер виявив потім, що названий бразилійський президент здає собі справу з некорисного враження, що його за кордоном зробили його гострі розпорядки, націлені на заведення ладу і спокою, зокрема щодо розв'язання парляменту та заведення пресової цензури. Рокефеллер відвідав теж в Ріо де Жанейро будинок парляменту, де вітав його гурт бразилійських послів і сенаторів. Нелсон Рокефеллер продовжує свою подорож по Південній Америці в спеціяльній місії від президента Ніксона.

У СВІТІ

РАДА БЕЗПЕКИ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ СТВЕРДИЛА одноголосно, що плян самозванного білорасистського уряду в Родезії піддати під обмежений референдум населення конституцію Родезії, яка закріплює владу 220.000 білих над чотирма з половиною мільйонів чорних автохтонів — це нелеґальний акт, який не буде міжнародно визнаний. Однак члени Ради Безпеки не могли узгіднити текст резолюції щодо дальшого становища супрати Родезії і засідання, яке відбулося в минулий вівторок, відложено.

1.000 КОМУНІСТИЧНИХ ВОЯКІВ ЗАЙНЯЛИ знову шпиль високої на 3.000 стіп гори Апбія в Південному В'єтнамі, яку в минулому місяці здобули були американці, втративши в 10-тиденній битві за ту гору понад 50 вбитих. Здобування тієї гори з такими великими людськими втратами спричинило голоси критики в Америці. Американське командування, викинувши відтіль комуністів, залишило гору. Тепер американці, мабуть, знову будуть старатися винищити тамошню комуністичну залогу.

В ІЗРАЇЛІ ЗГИНУЛА 25-річна американка, Шірлі Луїз Ендерсон, яка прибула туди з своєю приятелькою Елен Д. Боннет, щоб перевести якийсь час в гарній літній місцевості над Мертвим морем, на окупованій Ізраїлем колишній йорданській території. Названі молоді жінки, які вчителювали в американській школі в столиці Конґа Кіншазі і відтіль приїхали до Ізраїлю з гуртом туристів, знаходились на пляжі, коли раптом арабські терористи почали обстрілювати пляжу ракетами. Панну Боннет ранив осколок в рам'я, але Шірлі згинула, поцілена в голову.

ЧЕСЬКІ СТАЛІНІСТИ ВИМАГАЮТЬ продовжування чистки компартії ЧССР і всього урядничого апарату від „правокрилих елементів", „ворожих принципам марксо-ленінізму". „Руде Право" принесло написану в такому дусі статтю д-ра Любоміра Струґаля, голови комуністичного апарату в Чехії.

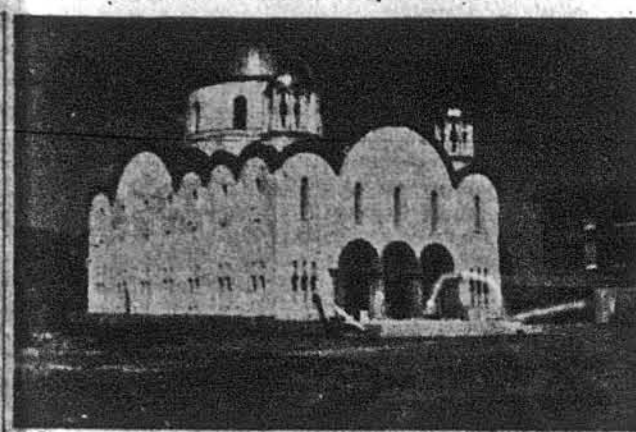
ЄВГЕНІЙ ЄВТУШЕНКО ЗАЛИШАЄТЬСЯ в складі редакції літературного журналу комсомолу „Юность" у Москві, і так само залишається в редакції того журналу Васілій Аксіонов: проти обох них появились були в совєтській пресі атаки, і тому люди припускали, що їх „вичистять". Так само Александер Твардовскій, який також прилюдно критикував арештування і засуди різних інтелектуалів в СССР, все ще є в редакції місячника „Новий Мір" — повідомляє британське пресове бюро Ройтера.

У ПІВДЕННОМУ В'ЄТНАМІ ЗАКІНЧЕНО плян земельної реформи, за яким два і пів мільйона акрів землі розподілять між безземельних і малоземельних селян — безплатно. Держава викупить ту землю від великих землевласників, на що треба 400 до 500 мільйонів дол. Південний В'єтнам сподівається дістати більшу частину тих грошей від Америки. Президент Ніксон виявив зацікавлення тією земельною реформою, проти якої вперто протестували тамошні великі земельні власники. Тому ще не відомо, чи той закон перейде в тамошньому парляменті.

ФРАНЦУЗЬКІ КОМУНІСТИ ЗАГРОЗИЛИ новообраному упрезидентові Франції Жоржові Помпіду одвертою боротьбою, якщо він не переведе поважних реформ соціяльно - економічного характеру, по лінії комуністичних бажань. Кандидат французької компартії Жак Дюкльо дістав був у президентських виборах понад 5 мільйонів голосів, 10-кратно скільки, скільки є членів компартії. Комуністи керують найсильнішою у Франції робітничою спілкою Конфедерація Праці і тому вони можуть спричиновати небезпечні для держави страйки.

ПАПА ПАВЛО VI ДОВЕРШИТЬ ПОСВЯЧЕННЯ СОБОРУ СВ. СОФІЇ В РИМІ 27-28 ВЕРЕСНЯ Ц. Р.

З авторитетних джерел з Риму одержано повідомлення, що посвячення новозбудованого українського католицького собору св. Софії відбудеться в днях 27 і 28-го вересня цього року та що чину посвячення довершить — якщо не зайдуть які надзвичайні перешкоди — Святіший Отець Папа Павло VI. Усіх українських католицьких Владик уже повідомлено про дату посвячення та запрошено їх до участи в цьому великому торжестві та повідомлено про організацію паломництв до Риму з цієї нагоди. Рівночасно інформують, що на той час заплянований також великий концерт хорів з різних країн українського поселення, які зможуть взяти участь у цьому історичному торжестві, коли Голова Вселенської Церкви посвячуватиме український храм. Точні інформації про цю врочистість та зв'язані з нею імпрези у Вічному Місті будуть своєчасно проголошені.

Новозбудований собор св. Софії в Римі

Президент і Рада Безпеки відбули наради

Вашингтон. — В середу, 18-го червня, президент Ніксон і Крайова Рада Безпеки відбули довші наради, предметом і темою яких мали бути американські пропозиції для Совєтського Союзу про відновлення переговорів у справі обмеження і контролі зброєнь. Згідно з інформаціями, не визначено ще ані місця, ані часу, що їх маля б ЗСА запропонувати Совєтському Союзові на такі переговори, як і не відомо ще, коли вони в цій справі видвигнуть свої пропозиції. Крім кількох дальших сесій Крайової Ради Безпеки, мають ще відбутися консультаційні наради з европейськими союзниками Америки і щойно тоді западуть відповідні рішення. Передбачається, що це не станеться раніше, як за яких два тижні.

Заповідають скасування „додатків" до американської допомоги Південній Америці

Вашингтон. — Тут з урядових джерел заповіли, що президент Ніксон рішив зробити ще один жест південно-американським країнам та скасувати так звані „додатки" до американської допомоги тим країнам. Ці „ додатки", що їх визначено ще в 1964-му році, вимагали від тих південно-американських країн, які одержували американську допомогу, щоб вони поважний відсоток тих фондів видавали на закупи в З'єднаних Стейтах. Тим часом, південно-американські країни жалувалися, що такі самі чи подібні вироби і продукти можна купити таки в Південній Америці за далеко дешевшу ціну. Рішення президента Ніксона про скасування тих „додатків" мав подати до відома південно-американським країнам асистент державного секретаря для між-американських справ Чарлс Аппелтон Меєр на спільних нарадах в Трінідаді в четвер 19-го червня.

Етнічні групи мали вплив на вислід правиборів в Ню Йорку

Ню Йорк. — Аналіза вівтіркового голосування на кандидатів на посадника та інших виборних урядовців цієї метрополії виявляє виразно, що на вислід цього голосування мали поважний вплив етнічні групи. Виявляється, що громадяни ірляндського та італійського походжень, як також громадяни католицького віровизнання віддали свої голоси переважно на демократичного кандидата Марія Прокачіно та на республіканського кандидата Джана И. Марчі. Муриня і порторіканці голосували переважно на Германа Бадійо між демократичними кандидатами та на посадника Ліндсі між республіканцями. Жидівська група, згідно з аналізою відданих голосів у поодиноких районах міста, не мала спеціяльних фаворитів і її голосування відбувалося головно на базі дільницевих економічних, політичних і культурних проблем.

Координаційна Рада Відділів УККА Коннектикату відбула наради

Віллімантик, Конн. — 14 червня увечері тут у залі УНДому відбулися наради представників Відділів УККА стейту Коннектикат. В нарадах, що їх, згідно з правильником Координаційної Ради, провадив голова місцевого Відділу УККА Михайло Тимків, а секретарював Василь Головчак, взяли участь репрезентанти Відділів УККА: Віллімантик — о. Андрій Назаревич, який відкрив наради молитвою, М. Тимків, І. Наумець, В. Головчак, И. Швець, І. Головатий, М. Плеш, В. Шулевський і Т. Хомій; Гартфорд — Ол. Пришляк, Р. Соболь, Т. Мельник, М. Шевчук; Бріджпорт — А. Фалько, Я. Гура; Ню Гейвен — В. Добчанський; Норвіч — М. Техловець і М. Фемняк. Екзекутиву УККА на цій нараді репрезентував мгр. Іван Базарко, директор Канцелярії УККА. Він з'ясував підготову Десятого Конгресу Американських Українців, що має відбутися в Ню Йорку 24 - 26 жовтня цього року. В запитах та дискусії, в яких взяли участь майже всі присутні, заторкнено справу делеґатів на Конгрес, їхнього вибору, змін у статуту УККА і в правильнику для Відділів та широко обговорено систему праці УККА в централі і в окремих Відділах. Присутні висунули ряд нових пропозицій. Вирішено відбути ще одну нараду для всіх Відділів стейту Коннектикат напередодні Конгресу, на початку жовтня, у Гартфорді. У цій нараді повинні взяти участь, крім Екзекутив Відділів УККА, також вибрані делеґати на Конгрес зі стейту Коннектикат. Крім справ Десятого Конгресу УККА, присутні присвятили багато уваги праці Відділів УККА свого стейту, намітили імпрези, які відбудуться з рамени Координаційної Ради в біжучому і наступному роках. По закінченні нарад, Управа місцевого Відділу УККА гостила представників Відділів перекускою.

У декляраціі комуністичного з'їзду у Москві нема згадки про Китай

Москва. — ТАСС і совєтська преса оприлюднили текст резолюції, чи пак деклярації, прийнятої наприкінці міжнародного комуністичного з'їзду у Москві, що тривав від 5 до 17 червня ц. р. Найперше кидається у вічі, що нема там ані слова про комуністичний Китай і про совєтсько-китайські розбіжності. Львину частину тієї деклярації займають лайки і закиди на адресу „імперіялістів" при чому за іменем називається З'єднані Стейти, Західню Німеччину, Ізраїль, Британію, Францію, Японію, Італію, Грецію та НАТО. Кожній з названих держав закидується спеціяльні „імперіялістичні" й „агресивні" затії. Варшавський пакт, себто „союз" СССР і його сателітів, представляється як найпевнішу ґарантію миру й безпеки, загрожених „імперіялістичними агресорами". „Імперіялістичний", себто вільний світ знаходиться в упадку і розкладі, а протиставиться йому силу й розвиток „соціялістичних" і „прогресивних" держав. Про ЗСА говориться, як про „агресора" що програв у В'єтнамі. „З'єднана дія соціялістичних країн є важливим чинником у наближуванні всіх антиімперіялістичних сил'. Говорячи про „братерський союз соціялістичних країн" деклярація стверджує, що „будова соціялізму на базі загальних законів проходить в різних країнах в різних формах, які беруть на увагу конкретні історичні умови й національні відмінності". „Успішний розвиток цього процесу вимагає цупкої приналежности до принципів пролетарського інтернаціоналізму, взаємної підтримки й допомоги, рівности, суверенности й невтручання у внутрішні справи другої країни". Признається існування „розбіжних поглядів" в різних компартіях, але вони, мовляв, мусять бути вирівнювані й узгіднювані „на базі принципів пролетарського інтернаціоналізму, солідарности взаємної підтимки, пошани для незалежности і рівности та невтручання у внутрішні справи другої". Стверджується, що „всі партії мають рівні права" і що „в теперішньому часі не існує міжнародного центру камуністичного руху" „Національна й міжнародна відповідальність неподільна". Закликом до „скріплення єдности міжнародного комуністичного руху" закінчується деклярація, повна демагогічних пропаґандивних фраз.

Кол. секретар оборони Кліффорд поручає відкликання війська з В'єтнаму

Вашингтон. — Останній в Уряді президента Л. Б. Джансона секретар оборони, Кларк М. Кліфорд, наступник Роберта МекНамари, оприлюднив в квартальнику „Форін Афферс", у числі за липень ц. р., велику статтю, в якій поручає президентові Ніксонові відкликати до кінця цього року 100.000 бойового американського війська з В'єтнаму та кругло 150.000 до кінця наступного року, щоб у Південному В'єтнамі залишились тільки летунські й різні допоміжні з'єднання. Кліффорд твердить, що коли до кінця наступного року південно - в'єтнамські збройні сили не зможуть перейняти функції американських бойових з'єднань, то вони ніколи не будуть здатними, а ситуація не зміниться, коли ЗСА матимуть дальших 10.000 вбитих вояків.

Д-Р ФІҐОЛЬ УСТУПИВ, ІНЖ. ДОВГАЛЬ НОВИЙ ГОЛОВА ВИКОНАВЧОГО ОРГАНУ УНРАДИ

Мюнхен. — Минулої суботи і неділі, 14 і 15-го червня, тут відбулися чергові наради Президії Української Національної Ради, під час яких схвалено недовір'я до політики голови Виконавчого Органу д-ра Атанаса Фіґоля і він в результаті подався до димісії. Новим головою Виконавчого Органу призначено інж. Спиридона Довгаля із Союзу Українських Соціялістів, який має запропонувати і новий склад Виконавчого Органу. Проти недовір'я і димісії д-ра Фіґоля голосували тільки представник Організації Українських Націоналістів закордоном д-р Богдан Кордюк та представник Українського Національно-Демократичного Об'єднання (УНДО) ред. Михайло Добрянський. Склад нового Виконавчого Органу з інж. Довгалем на чолі буде вкоротці поданий до публічного відома.

Інж. Спиридон Довгаль

Головний касир УНС взяв участь у семінарі Братерської Асоціяції Інвестицій

Делеван, Віск. — В середу, четвер і п'ятницю минулого тижня, 11, 12 і13 червня, тут відбувся триденний семінар Братерської Асоціяції Інвестицій, що об'єднує фахівців багатьох таких братерсько-запомогових організацій, як Український Народний Союз, та постійно студіює найкращі можливості і способи інвестицій майна цих організацій. Український Народний Союз репрезентував на цьому семінарі його головний касир дир. Петро Пуцило. На порядку обговорень під час семінара були такі теми, як: „Вигляди економії і грошевого ринку", „Теперішній розвиток в гіпотечних позичках", „Проблеми оподаткування" та ін.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

VIII ДЕЛЕҐАТСЬКИЙ З'ЇЗД Т-ва ПРИХИЛЬНИКІВ УНР В ЗСА

26-го квітня 1969 року у приміщенні Церкви св. Володимира в Ню Йорку відбувся VIII Делеґатський З'їзд Товариств Прихильників Української Народної Республіки в ЗСА. З'їзд вибрав Президію у такому складі: голова — Кость Паньківський, заступник — Володимир Біляїв, другий заступник — пані Стефанія Букшована, секретар — Михайло Кучер. На З'їзд прибуло 55 делеґатів, від 25 Товариств. Гостей було 12. З'їзд вибрав нову Головну Управу у такому складі: Іван Паливода, Дмитро Вакум, Володимир Віляїв, п-і Стефанія Букшована, Роман Гасцький, Андрій Заліско, Михайло Кучер, Іларіон Поліщук, п-і Ірина Шох, Іван Шепарович, Анатоль Гудзовський і Любомир Думановський. До Контрольної Комісії увійшли пп. Митрофан Нешта, Ігор Витвицький, Теодор Сендзік та Микола Бігун.

ка, на якому заслухано фінансові звідомлення за діловий рік 1968-69 та вибрано провід Ради Директорів на наступний рік 1969-70. Річне звідомлення на день 31 березня 1969, представлене чартерованим рахівником Фундації, показало зріст Фондів продовж останнього ділового року на $60.922.47, що піднесло власні фонди Шевченківської Фундації до суми $309.497.51. До Ради Директорів, яка завідує справами Фундації, входять: д-р Ізидор Глинка, президент, сен. Павло Юзик, заступник президента, інж. Андрій Качор, секретар-скарбник і як члени: Іван Р. Соломон, д-р Ярослав Барвінський, Теодор Хімко і Теодора Гаврисишин. Звіти будуть опубліковані.

КОНЦЕРТ НА КОРИСТЬ УВАН У НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. У власному будинку Української Вільної Академії Наук на 100-ій вулиці відбудеться в суботу 21 червня ц. р. концерт пісень та арій з різних опер у виконанні солістки-сопрано Тамари Лихолай і соліста-баса Володимира Тисовського, при фортепіяні д-р Ігор Соневицький. У програмі концерту є твори українських композиторів - клясиків і сучасних, зокрема д-ра Ігоря Соневицького, дві композиції якого будуть виконані вперше. Початок цього концерту на користь УВАН о 8-ій год. вечора.

ВІДНОВЛЕНО ВИДАННЯ ЖУРНАЛУ „АВАНҐАРД"

Брюссель, Бельгія. — Після довгої перерви відновлено випуск журналу української молоді „Аванґард", що є головним пресовим органом Центральної Управи Спілки Української Молоді у світі. Число 1/89 „Аванґарду" вийшло в побільшеній формі, на 80 стор., в двох кольорах. Поміщені статті голови ЦУ СУМ мгра О. Коваля, проф. П. Куріяного про українські традиції, початок повісти Софії Наумович „Королева", нагородженої на Конкурсі Фундації ім. Івана Франка в Чикаґо, поезії молодих поетів з України, нові поетичні твори Романа Рябовала із Львову, Осипа Рожка з Риму, хроніка з життя СУМ та ін.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢.

Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Зворот направо

У правиборах посадника Ню Йорку в минулий вівторок мало відомий загалові цього 8-мільйонового міста стейтовий сенатор Джан И. Маркі, консервативний республіканець, осягнув перемогу над ліберальним республіканцем, „непереможним" теперішнім посадником Джаном Ліндзі. Так само консервативний демократ Маріо Прокачіно переміг своїх трьох суперників - демократів, між якими був, також широко відомий, колишній трикратний посадник Ню Йорку, пізніший амбасадор в Еспанії, Роберт Вагнер. Можна було б вважати цей вислід правиборів за подію місцевого характеру, якби не те, що подібна історія сталася з виборами посадників у Лос Анджелесі й Міннеаполісі: там також перемогли консервативні діячі, дармащо мали проти себе лібералів з загальновідомими іменами.

Отож по цілій Америці посилюються „праві" настрої, які зродилися в реакції на всі ті невтішні явища, що мають „ліву" печатку: муринські і студентські заворушення, противоєнні демонстрації, розпаношеність „гіппісів" та „їппісів". Всі ці явища не могли б постати, якби не мали сприятливої атмосфери, що її створили керівні ліберальні кола політиків, інтелектуалів і вчених, які або безпосередньо були при кермі державної та самоуправної влади, або мали на неї великий вплив. Це була та панівна в Америці атмосфера, яку використовували й прерізні комунофільські організації, що, покликаючись на конституційно-демократичні свободи і не зустрічаючи належної відсічі збоку влади й преси, підривали ту свободу.

Кожна акція породжує реакцію, і ми тепер є свідками масової реакції американського суспільства, яке „має досить" усіх тих розкладових актів і звертається в сторону тих, що завжди ті акти виразно й одверто поборювали. Невідомо ще, як вийдуть листопадові вибори в Ню Йорку, але поразка Ліндзі і Вагнера, які один одного палко поборювали, але з яких кожний відхрещувався від „правих", повинна бути пересторогою для всіх, що дотепер їздили в Америці на високому коні лібералізму. Названі два нюйоркські діячі таврували своїх противників як „расистів" — те саме було в Лос Анджелесі й Міннеаполісі. Виявилося, що виборці не злякалися цього закиду, знаючи, що це просто передвиборча демагогія. Здорове в основі американське суспільство почало боротьбу проти нездорових ідей і тих, що їм потурають чи їх толерують. Вибори в Ню Йорку, Лос Анджелесі і Міннеаполісі — добра прогноза для майбутности Америки.

Могутня сила

У червневому числі одного з найбільш поширених американських журналів „Reader's Digest" опубліковано статтю сенатора - демократа Генрі Джексона із стейту Вашингтон під заг. „Росія не змінила свого шляху". Сенатор Джексон відомий з активної підтримки всіх заходів Уряду, скерованих на впорядкування міжрасових відносин у ЗСА, на допомогу убогим тощо. Тому цього діяча, члена різних військових урядових комісій, ніяк не можна назвати регресивним чи „старомодним". І саме тому його стаття в „Рідерс Дайджесті" є особливо знаменною.

Сенатор викриває три міти про СССР, що витворилися з різних причин, зокрема з допомогою совєтської пропаганди, за останні два десятиріччя в ЗСА. Перший міт — що СССР „готовий жити в мирі і стати добрим членом людської спільноти". Автор відповідає: „Дозвольте сумніватися в цьому громадянинові Чехо - Словаччини, і Румунії, і Юґославії". І твердить, що й громадянинові ЗСА немає причин бути безтурботним, бо СССР уже напродукував стільки удосконалених ракет із атомовими голівками, що й найбільш миролюбні країни змушені думати про свою оборону. Не вигаданий „західній імперіялізм", а Росія є ініціятором світових перегонів у зброєнні. Сенатор Джексон стверджує, що „брутальна окупація Чехо - Словаччини, як і „доктрина Брежнєва" — це докази імперіялізму. Автор розбиває і другий міт, мовляв, Москва бажає роззброєння, бо не ЗСА, а СССР першим почав виробляти міжконтинентальні ракети. Розвіює він і третій міт, мовляв, щоб успішно переговорювати з СССР, вистачить сісти й переговорювати. „Єдиний певний шлях переговорів з росіянами полягає в тому, що треба тримати зір напоготові і вести переговори з позиції сили".

Названий тверезий голос є також голосом мільйонів громадян Америки і, одночасно, попередженням Москві, що вже минає час замилюва[redacted] званим „комунізмом", за яким приховується [redacted]

Мих. Килимний

КРИКИ ЛЮДСЬКОЇ ДУШІ

Куритиба. — Їх є вже багато. Чимало з них пробиваються крізь залізну заслону і голосною луною відбиваються крізь залізну заслону куди більше залишаються там, кружляють у межах „щасливої країни будованого комунізму". І чим далі число їх зростає, вони стають щораз рішучішими, вимогливішими...

Це не зойки, ні! Зойк виливає з людини, коли вона перебуває в стані повної безпомічности, безнадії, розпачу. Він є голосовим виявом болю, страждання, приреченості. А тут — обурення, сміливий протест, критика. Це крики людської душі, її бунт, відштовхування від усього того, що їй накидають.

П'ятдесят років „перевиховування" людини потворною державно - політичною системою московського большевизму пішли на марне. Бо душі вбити не можна, вона щоразу воскресає, щоразу дає про себе знати. Глибоко помилилися сталінські вчені, які твердили, що живі створіння, при потребі, можна відгородити від спадковости, що їм можна прищепити щось зовсім нове, не схоже на минуле, змінивши тим їхню психіку.

За ті 50 років прийшли в СССР нові покоління, народжені і виховані в ленінізмі-сталінізмі, під постійним наглядом комуністичної партії, з тяжкою рукою на плечах єжовсько - берїівських послідовників. Прийшли і заговорили не підробленим людським голосом, ствердили наявність у них справжньої душі і щирого серця.

Не тяжко здогадатися, про що тут мова. Маємо на увазі голоси, що дістаються до нас з України, з усього Совєтського Союзу. Вони розпочали цілком новий етап, поставили нову віху, визначили нові взаємовідносини між населенням і режимом.

Хоч листи до червоних вельмож, особливо до Сталіна, писалося вже віддавна, тоді виглядало це зовсім інакше. Здебільшого, про зміст кожного написаного до партійно - державних вельмож листа знав лише його автор і ті, до кого їх висилалось. Це були покірні прохання скривдженої чимось особи, і в них не було й натяку на критику державно - політичної системи. Боронь Боже, „партія ніколи не помиляється, все дуже добре, тільки такій і такій особі всилу тих чи інших причин у чомусь там не повелося, десь хтось її невірно зразумів, що й викликало незаслужені для неї прикрощі". Автори листів слізно просили направити заподіяну їм кривду і клялися у своїй вірності Сталінові, партії, урядові...

Теперішні листи в Совєтському Союзі, хоч також скеровується до відповідальних партійних та державних діячів, але автори їх роблять це, очевидно, тільки для проформи, бож треба комусь адресувати. І для їх леґалізації. Вони чудово розуміють, що їхні звернення до можновладців — „глас вопіющого в пустині", і тому відразу ж заходяться розмножувати свої листи, послання, заяви, меморіяли. Зроблені копії розповсюджуються серед населення. У такий спосіб, між іншим, підважується й авторитет тих вельмож, яким адресовано матеріяли.

Цей метод розповсюджування різного роду матеріялів в СССР уже дістав широко відому назву „самвидав" : самовидання, самовидавництво. Продукція „самвидаву" не обмежується розмножуванням листів, заяв чи меморандумів: він поширює також поезію і прозові твори не пропущені цензурою, виготовляє платівки з не цензурованими піснями, танцями, музикою, поширює репродукції із засуджених офіційними критиками картин, випускає молитовники і інші релігійні твори.

Універсальність „самвидаву" свідчить про затруднення в ньому чималої кількости різних фахівців і продавців його продукції „з-під поли". Нема що й казати, що ця продукція іде „нарозхват", не так, як у державних крамницях „культтоварів", де все залежується місяцями й роками. „Самвидав" також охоплює й туристів, які приїздять до СССР. Власне від туристів стало відомо, що деякі знані письменники та поети у Совєтському Союзі пишуть одночасно і для державних видавництв і для „самвидаву", звичайно, під прибраними прізвищами. Один з цих письменників, які діють „на два фронти", казав туристам, що він цілком свідомий швидкої смерти своїх „соцреалістичних" творів, а от, мовляв, ті твори, які написав він для „самвидаву", залишаться на довгі часи.

З матеріялів, нелеґально поширюваних в СССР, на Заході найбільшого розголосу набули праці українських авторів Вячеслава Чорновола „Лихо з розуму" та Івана Дзюби „Інтернаціоналізм чи русифікація", а далі листи московського академіка Сахарова, генерала Григоренка, колишнього голови колгоспу в Естонії Яхимовича. Хоч вони дуже різняться між собою, головним чином, неросійські від російських, ґенеза їх однакова: в задушливій атмосфері московського комунізму людині жити вже стало нестерпно, і вона почала кричати, протестувати, щоб її почули в цілому світі.

На особливу увагу заслуговує „Лист 139-ох" громадян столиці України. В совєтських умовах постійного поліційного слідкування, партійної контролі, нагляду комсомольських та професійних організацій зібрати під протестаційним листом аж 139 підписів — річ просто не до подумання. А все ж їх зібрали. Під цим листом бачимо прізвища представників різних верств суспільства — від науковців академічного рівня до звичайних фабричних робітників. Впадає в очі і той факт, що там нема жадного підпису селянина - колгоспника, бо загально вважається, що селянство наставлене проти комуністичної партії, тож підпис селянина був би в да-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Антін Рубінець

ОПОЗИЦІЙНИЙ ІЗРАЇЛЬСЬКИЙ ПОСОЛ

Урі Авнер — це посол до жидівського парляменту (кнесет) у Єрусалимі, що ввесь час займає опозиційне становище до політики уряду. Приїхав із батьками 6-літнім хлопчиком до Палестини ще 1933-го року з Німеччини. Юнаком брав діяльну участь у підпільній терористичній організації „Іргун", що боролася проти Англії. Брав участь у війнах проти Єгипту.

Про себе Авнер каже: „Я гебрейський націоналіст і хочу говорити з арабськими націоналістами. Хочу сказати їм: останні п'ятдесят років доказали, що ні ми, ні ви не зможемо здійснити наші національні прагнення доти, поки одні одних поборюємо. Наші два великі національні рухи можуть взаємно знеструалізуватись або можуть з'єднатися в один великий національний рух задля визволення й поступу. Ціль семітської ідеї — союз двох націоналізмів".

Авнер признає, що сіонізм урятував жидам життя. Він ніколи не забував цього, коли пізніше став не-сіоністом, а може й противником сіонізму. В Ізраїлі переважає погляд, що недобре, якщо хтось не є сіоністом, хто ж противник сіонізму, той гірший за звірюку.

Журнал Урі Авнера „Га'олем Газет" („Цей світ") дуже популярний, але йому закидають, що проповідує єресь; його бойкотує командування армії, але старшини та вояки радо читають; ненавидить цей журнал і уряд.

„Га'олем Газет" виступає за відділення синаґоґи від держави, бореться проти підкупств, домагається широких громадянський прав і писаної конституції (якої Ізраїль ще не має), рівних прав для арабської меншини, проповідує ізраїльсько - арабський мир.

Були вже три бомбові замахи на редакцію цього тижневика, було кілька поранених. Одної ночі противники Авнерової політики напали на редакторів, Авнерові поламали руки.

Противники — за інспірацією уряду — бойкотують журнал, і це відбивається на його фінансах, бо не дістає платних оголошень. Уряд заініціював був кілька судових розправ проти Авнера за „підбурювання", але всі ті розправи припинено.

Авнерова партія запротестувала була проти війни в Синаї 1956-го року і проголосила „гебрейський маніфест", у якому між іншим домагалася утворення палестинської федерації, скликання великої семітської конференції на Близькому Сході, повороту втікачів і висунула багато інших проєктів, за які бореться від 1950-го року.

В 1965 році кабінет Ешколя під натиском релігійних організацій видав був спеціяльний закон, щоб утруднити, як твердить Авнер, щирий і одвертий спосіб писання, якого придержується його журнал. Було це напередодні виборів, і ця подія пхнула автора на арену парляментарної політики.

Авнерова партія здобула 1.2% голосів, і цього вистачило, щоб був він вибраний послом. Найбільше голосів здобув Авнер від армії, від арабів, які живуть в Ізраїлі та в прикордонних оселях. Протягом двох років Авнер у парляменті проповідував політику, яку веде на сторінках свого журналу. Як посол він не підлягає військовій службі на випадок війни.

Коли вибухла війна 1967-го року, Авнер із Тель Авіву приїхав до парляменту в Єрусалимі. За одну милю від парляментарного будинку стояла ворожа артилерія. Після короткого засідання ухвалили деякі закони про фінансування війни, і всі послали перейшли до бомбосховища. Тут Авнер довідався, що вороже летунство вже знищене, себто Ізраїль виграв війну ще поки вона почалася.

Дуже цікаві факти подає Авнер у своїй книжці „Ізраїль без сіоністів" — про сіонізм. Рух цей почався 1896-го року, коли журналіст Герцль видав брошуру „Дер Юденштадт" („Жидівська держава"). В брошурі подає Герцль якнайточніше, яка буде жидівська держава, але ні словом не згадує про те, що в Палестині живуть араби. Взагалі слова „араб" не зустрінете в брошурі зовсім. Герцль і не думав спеціяльно про Палестину, коли писав цю книжку, — він думав про жидівську батьківщину, яку можна заснувати денебудь, в Арґентині, Канаді чи Уґанді. Щойно пізніше, в наступному виданні додав речення, що це могла б бути й Палестина. Уступ цей пізніше цитував Вайцман, перший президент Ізраїлю, на сіоністичному з'їзді: „Жидівська держава в Палестині могла б бути частиною укріпленого валу проти Азії. Ми були б заборолом культури проти варварства".

Авнер каже, що коли б Герцль був не віденським журналістом, а крамарем у Дамаску, може сіоністи додумалися б до того, що Палестина — це частина великого арабського світу, замешкана арабами.

Наприкінці життя Герцль признався, що про Палестину, як майбутню жидівську батьківщину, він навіть не думав. Розчарований, що не вдалося йому здобути признання для заснування жидівської держави в Палестині, Герцль мріяв про таку державу в Ель Аріш (Синай). А що в Синаї нема води, він 1903-го року був за те, щоб прийняти британську пропозицію про заснування жидівської колонії на території Уґанди.

Авнер питається: „Як це виглядало б, коли б Герцлів плян було прийнято? Жиди мусіли б сьогодні воювати з арміями Африканської Ліґи?.."

На початку XX століття в Палестині мешкало півмільйона арабів і 24.000 жидів. Обидва народи жили в згоді. Турецький султан Абдель Гамід здавлював усякі націоналістичні прояви у своїй великій оттоманській державі, головно ж проблиски арабського націоналізму і рух партії молодотурків.

Коли німецько - жидівський письменник Маркс Нордав, який по смерті Герцля був провідником сіонізму, довідався вперше в житті, що в Палестині живуть араби, він прибіг схвильований до Герцля і закричав: „Я не знав про це! Ми допускаємося великої несправедливости!"

Пізніше Нордав думав уже інакше. На 7-му сіоністичному конґресі в 1909-му році він заявив: „Туреччина мусітиме збройно боронитися проти арабських націоналістів у Палестині та Сирії. Отже, Туреччина повинна зрозуміти, що їй потрібний у Палестині й Сирії сильний, добре зорганізований нарід, який буде поборювати кожну атаку на авторитет султана. Цей нарід — це жиди, і вони боронитимуть цей авторитет з усіх сил".

Була це зовсім ясна пропозиція, — каже Авнер, — боронити турецьку владу проти арабів. Але за кілька років після того турецька імперія розпалася, і кілька арабських провідників виявили бажання співпрацювати з палестинськими жидами. (Тоді, — пише автор, — співпрацю з арабами не вважали за державну зраду). Сіоністичний делеґат в Істанбулі переговорював з арабськими послами з Палестини в турецькому парляменті. Ті посли були за арабсько - жидівську співпрацю. Сіоністичні провідники в Европі не взяли під увагу того проєкту.

Герцль приїхав до Істанбулу 1901-го року не як сіоністичний делеґат, а як журналіст. Він запропонував султанові допомогу жидів з усього світу — рятувати Туреччину від фінансових клопотів. Пізніше Герцль зустрівся ще з кількома турецькими державними мужами і повторив ту пропозицію. Коли ж усі його старання виявились даремними, він удався до німецького цісаря Вільгельма, тоді найбільшого союзника Туреччини.

Ще 1895-го року Герцль звернувся був з листом до німецького державного канцлера Бісмарка, в якому писав: „Якщо моя програма передчасна, я даю її до розпорядження німецького уряду. Хай він скористається з неї, коли вважатиме це за відповідне".

Відвідуючи 2-го листопада 1898 року Палестину, цісар Вільгельм прийняв Герцля на авдієнції в жидівському селі Мікве, Ізраїль. Герцль просив Вільгельма допомогти в організуванні сіоністичного поселення в Палестині й Сирії. Вільгельм погодився, із тим, щоб у Палестині творено німецькі й жидівські колонії. „Ваш рух — сказав цісар — заснований на здоровому помислі".

Герцль був зовсім певний, що мовою тієї нової держави буде німецька. Герцль, — пише Авнер, — не вірив у такий незвичайний експеримент — воскресення гебрейської мови, яка вмерла дві тисячі років тому. Таке чудо не було в пляні сіонізму. Воно стало фактом щойно тоді, коли нові жидівські колоністи, бажаючи жити життям прапредків, стали забувати европейські мови й діялекти, зокрема діялект „їдіш". Гебрейська мова, що відродилася в Палестині, дуже схожа на арабську.

Цісаря Вільгельма бавив якийсь час Герцлів проєкт, щоб став він заступником жидівської раси, але що в душі цісар був антисемітом, то скоро забув про нього. В

(Закінчення на стор. 3-ій)

СКУЛЬПТОР, ГРОМАДСЬКИЙ ДІЯЧ, ВОЯК

Цього року видатному скульпторові, прекрасній людині - товаришеві, сл. п. Сергієві Литвиненкові сповнилося б 70 років. Міцний полтавець, загартований хорунжий Армії УНР, випускник Краківської Академії Мистецтв у 1928 р. з 8-ми відзначеннями, парижанин і львов'янин, а по війні мешканець Ню Йорку, — він, оточений пошаною громади і піклуванням дружини, міг би й нині бути серед нас.

Але Сергій Литвиненко жив для інших; як засновник і довголітній голова ЛМКлюбу, він не лише турбувався про чергових учасників вечорів, а й про те, чи столи розставлені і чи цілі крісла. У тому ж будинку на 2-ій авеню, в робітні внизу, вікна не раз не гасли до пізньої ночі: звідтам долітали уривки фраз різними мовами світу, але Сергій Литвиненко їх не чув, бо в такі години розмовляв своєю власною, мовчазною мовою мистецтва.

Він любив тих, кого відтворював у гіпсі, глині, бронзі, і любив те, що створив. Великий життєлюб — український Коля Бреньйон, закоханий у світ, не очікуючи відплати і не звертаючи уваги на сичання дорослих недоростків, Мистець і Вояк, він знав, що за три тисячі миль від Ню Йорку невтомний його Каменяр лупає скалу недолі чарівної України, і не журився тим, що окупант, репродукуючи цей пам'ятник І. Франкові у Львові, замовчував прізвище його творця. У звільненій Україні без сумніву відтворять багато пам'ятників Поляглим, виконаних Сергієм Литвиненком з любов'ю і пієтизмом мистця - патріота.

Не тільки українські мистці і критики, як С. Гординський, В. Січинський, М. Островерха, М. Черешньовський, В. Ласовський та чимало інших дали високі оцінки творчої праці скульптора. „Ню Йорк Міррор" з 1961 р. писав: „Фігурна скульптура С. Литвиненка представляє майстерний показ імпресіоністичної сили і буйного життя", а в нюйоркському виданні „Пікчерс енд Ексгібіт" підкреслювався „переконливо випрацюваний рух" його скульптур. За одну „Гетьманівну" С. Литвиненко удостоївся б пам'ятника у Києві.

Мало хто з українських скульпторів поза С. Литвиненком оспівав так українку, як людину і як жінку. Ще менше авторів звертали увагу на робітників, лірників, поетів, рибалок, селян, вояків, дроворубів — на всіх тих, що творять український народ, як цей визначний скульптор. Із силою Стефаника він представляв степову Україну в камені, у триособовій композиції „Земля". Незабутнє враження справляє його розмірно невелика теракота „Не віддам", де у величній красі зображено українку - матір.

Людина типу Сергія Литвиненка не може відійти назавжди.

Думаємо, що зустрінемося із Скульптором вже незабаром: у грудні на Виставці ОМУА в залі Літературно-Мистецького Клюбу. Між людьми і, можливо, у Пані-Вдови, є чимало скульптурних праць Сергія Литвиненка. Добре було б на цій черговій щорічній виставці влаштувати, як один з відділів, під портретом скульптора роботи Володимира Ласовського, виставку Сергія Литвиненка з нагоди 5-річчя його відходу.

Леонід Полтава

Василь Волицький

ДЕЩО ПРО Р[redacted]
РОГАТИНСЬ[redacted]
УКРАЇНСЬ[redacted]

Гімназія по-тодішньо[redacted]
і була під патронатом Ру[redacted]
гічного у Львові. У чоти[redacted]
року було 220 учнів. Вищ[redacted]
ші: II і III кляси мали по [redacted]
вища, оскільки не помил[redacted]
в тому числі одну учениц[redacted]
дів — Шварца і Цірлера[redacted]

З учительського збо[redacted]
І. Крип'якевич, І. Галущ[redacted]
шли: Микола Бабин — [redacted]
математик. Вол. Занько [redacted]
Василь Ляхович і Лев См[redacted]
природник та Микола Щ[redacted]

В числі учнів були у[redacted]
Східньої Галичини. З-по[redacted]
Сендецький з Кракова, [redacted]
інця.

Рогатин, у той час типове галицьке містечко, хоча в ньому зберігалися ще польський кляштор Са[redacted]

другий рік існування. Я був учнем I „г" кляси. В числі 55 учнів того відділу було 6 дівчат — Константина Яворська, Олена Малянюк і Мальвіна Гой з Рогатина; Параня Качала з Руди, Олена Шпакович з Черча і Оля Кравців з Явча. Чемно сидів у першій лавці Андрій Гривнак з Данильча, пізніший провідник радикалів Рогатинщини.

Не без заздрощів, бувало дивилися ми, „першаки", на нашого клясного товариша Романа Бенця, що від батька з Америки дістав гарний одяг і срібний годинник. З жалем прощалися з Іваном Яцентим, що по трьох місяцях покинув нашу клясу і поїхав до Америки. Через 2-3 місяці після того дістали від нього листа, що він називається вже „Джаном".

Опікуном кляси був Теодор Романишин, що вчив нас математики і географії. Отець Теодор Кудрик вчив релігії, Гнат Мартинець — української мови, латини і німецького, М. Щуровський викладав історію України, п-і Дудкевич — рисунки.

Батьківське ставлення вчителів викликало у нас невимушену пошану.

Нове, до того часу невідоме мені внутрішнє життя гімназії, оформлене в самоуправі, полонило мене всеціло. Учнівська самоуправа, що спиралася на виборній клясній і всієї гімназії старшині, підвищувала учнів до ступня повноправних громадян шкільної „республіки". На окремих сходинах ми разом з нашими клясними опікунами обмірковували і виносили постанови в усіх важливих питаннях клясних громад, а на сходинах учнівської старшини „екзекутиви" всіх кляс — життьові питання всієї гімназії, з питаннями порушення шкільної дисципліни включно.

Одним із таких питань учнівсько-громадського характеру була напровесні 1914 року справа зневажливої постави до наших учнів збоку обслуги новоявленого в Рогатині кіна. Обслуга не хотіла відповідати на наші запитання, коли ми зверталися до неї по-українськи, а власник кіна, жид-аптекар, відмовився повісити у вестибюлю і в залі таблички з українськими написами. В палких словах, як глибоко відчуту зневагу, зреферував справу на учнівських зборах Михайло Дорошенко з VII кляси і у висліді збори винесли однодушну постанову кіно бойкотувати, доки в ньому не буде української обслуги і українських написів.

(Далі буде)

Симпозіюм на тему московського імперіялізму

Ню Гейвен, (М. Я.) — Стараннями УККА Відділ Ню Гейвен та Литовської Громади Ню Гейвену і Бріджпорту, як теж Литовської Католицької Академії Наук та Історичного Товариства ім. Михайла Грушевського, відбувся в Албертус Магнус Каледжі в Ню Гейвені Симпозіюм на тему „Проблеми Сов'єтського Союзу: нації і народи". Головним доповідачем були д-р Микола Чировський, проф. економії Сітон Гол Університету в Ньюарк, Ню Джерзі, і д-р Стенлі Вардіс — проф. політичних наук Оклагома Унів. Панелем провадив Лоренс Де Нардіс, проф. політичних наук в Албертус Магнус Каледж. До складу панелю входили: д-р Фредерик Барггорн, проф. політичних наук Єйльського Університету, д-р Вайдевутіс А. Мантавтас — проф. філософії Алб. Магнус Кал і член Литовської Католицької Академії Наук, рабін Джордан Офсаср, о. Сергій Пастухів, парох укр. правосл. церкви в Ню Йорку, Александер Ранніт — бібліотекар Єйльського Ун-у (Східньо - европейський відділ), д-р Михайло Снігурович — голова УККА, відділ Ню Гейвен, о. шамбелян Іван Стах — парох укр. кат. церкви в Ню Гейвені, і канцлер Стемфордської дієцезії мгр. Іван Телюк, проф. економії, Ню Гейвен Каледж, д-р Ярослав Туркало — член історичного товариства ім. М. Грушевського, д-р Джеймс Голянд — проф. історії Алб. Маг. Кол., Антанас Груздис від литовської громади та інші.

Доповідачів, членів панелю та усіх присутніх привітали від литовської Академії Наук д-р Мантавтас та від УККА, Відділ Ню Гейвен, д-р Снігурович. Д-р М. Чировський у своїй солідно опрацьованій доповіді вказав на те, що Совєтський Союз є справді московською імперією, яка поневолює численні нації і народи, яких за самою совєтською статистикою нараховується 130. До складу Сов. Союзу входять висококультурні нації, які мали свої державні організми, але впали жертвою московською імперіялізму. Народи ці й дальше стремлять до віднови своєї незалежности і вони становлять відосередкову силу, яка доведе до розвалу Совєтського Союзу. Другим доповідачем був д-р С. Вардіс (литовець), який висловив, на нашу думку, досить дивні, як на члена поневоленої москвою нації, думки. Він сказав, що долею малих народів в Сов. Союзі є асиміляція, подібно як і асиміляція різних народів у ЗСА. На його думку, є добра асиміляція і погана. Американська є добра, бо вона йде без примусу, російська — погана бо вона йде шляхом насильства.

Після цих двох основних доповідей виступали члени панелю. Першим говорив д-р Барггорн. Він вказав, що совєтську імперію будують не тільки росіяни, але й члени других народів, котрі входять до складу Сов. Союзу. Українець маршал Гречко є міністром оборони, Подґорний — президентом СССР, на інтервенцію Шелеста переведено окупацію Чехо - Словаччини і т. д. Відносно розподілу СССР на незалежні держави, то він сумнівається, що це було би щасливим потягненням. Він думає, що багато із цих держав не оправдали б себе економічно. Про постійний натиск московського імперіялізму, про нерозуміння його суті західнім світом говорив д-р Я. Туркало. Рабін Дж. Офсаср представив переслідування жидів в Сов. Союзі. Він вказав на антисемітизм, згадуючи про те, що нещодавно Академія Наук у Києві видала антисемітські книжки. Д-р М. Снігурович відповів йому, що українські науковці в Україні не мають свободи наукових дослідів і видання книжок, які потрібні для української культури і науки — вони є під диктатом Москви і коли хтось робить заміти щодо антисемітизму, то належить скеровувати їх на правдиву адресу, себто на Москву, а не на Київ. У дискусії забирали голос теж проф. І. Телюк, о. Сергій Пастухів та Алекс Ранніс. Були й питання від публіки, які відповідали члени панелю. Симпозіюм тривав три з половиною години. Це була перша такого типу імпреза на терені Ню Гейвену, яка викликала велике зацікавлення не тільки серед української та литовської громади, але й американсько загалу. Про це говорило радіо та були статті в місцевій американській пресі, включно із знимкою з панелю. По симпозіюмі члени панелю мали товариську зустрічі у гостинному домі панства Туркалів, під час якої передискутовано багато тем, заторкнених на науковій конференції.

Відбулися збори відділу УККА в Міннеаполіс

Міннеаполіс, Мінн. — (Н. Н.) В неділю дня 15-го червня 1969 в Українському Американському Домі відбулися збори Відділу УККА, в яких взяв участь д-р Володимир Душник, редактор англомовних видань УККА з Ню Йорку. Збори, на які прибуло поважне число учасників, відкрив проф. Олександер О. Грановський, теперішній голова Відділу УККА в Міннеаполіс, представивши зібраним промовця та з'ясувавши ціль зборів. Секретарював п. Г. Папіж. Д-р Душник зачеркнув цілий ряд проблем, зв'язаних з діяльністю УККА та його теперішніми завданнями, головно з надходячим 10-им Конгресом Американських Українців. Промовець спеціяльно задержався над многогранною діяльністю УККА як теж аспіраціями американських українців в справі допомоги поневоленому українському народові у його змаганнях до осягнення державної самостійности. Заторкнув питання внутрішних проблем УККА, головно проблему консолідації всіх українських конструктивних елементів в Америці. Він твердив, що хоч УККА не має й не може мати жадних претенсій на будь-який провід в Україні в будуччині, УККА в цілості піддержує змагання поневоленого українського народу до самостійности, що була осягнена Четвертим Універсалом Української Центральної Ради 22-го січня 1918 року. Промовець закликав до 1) посиленої піддержки УККА в його діяльності; 2) допомагати в приготуванні 10-го Конгресу Американських Українців, щоб він був дійсно великою подією в житті української суспільности в Америці; 3) посилення фінансової допомоги для УККА й тим самим допомоги в його політичній та культурній діяльностях.

Після доповіді розвинулася жива дискусія, в якій взяли участь д-р М. Міщенко, А. Семенюк, П. Романовський, д-р М. Козак, О. Покотило, о. А. Кість, д-р С. Єрмоленко, о. монс. С. Кнап, проф. О. О. Грановський, Г. Папіж, І. Вакіряк і другі. Більшість питань були звернені до проблеми консолідації та політичного представництва в екзекутиві УККА. Дехто з дискутантів був тої думки, що УККА не вичерпав всіх засобів для завершення консолідаційних всіх політичних сил; інші знову твердили, що УККА має за собою величезну більшість нашого народу в Америці, й якщо є деякі відосередні течії, то всеж таки більшість радить згідно з демократичними засадами.

В понеділок, 16-го червня, д-р Душник, в товаристві проф. Грановського та о. монс. Кнапа, відвідав Українську Бібліотеку в Центрі Еміґрантських Архівів при Мінесотському університеті, де його прийняв д-р Е. Е. Стенфорд, директор Бібліотеки, і який дав обширні вияснення про цілі та організацію Української Бібліотеки при Мінесотському університеті.

КРИКИ ЛЮДСЬКОЇ ДУШІ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ному випадку не характерним. Об'єктивно вийшло, що 139 підписаних представляють усі верстви міського населення, пролетаріяту і трудової інтеліґенції, якими завжди прикривається комуністична партія в своїй пропаґанді.

Підписане 55 інтелектуалами звернення до Об'єднаних Націй, в якому їх автори прохають цю світову організацію захистити населення Совєтського Союзу від повернення сталінщини — це вже ніщо інше, як одверте висловлення недовір'я совєтському урядові та комуністичній партії СССР. Дивним дивом численні особи і організації дістали копії цього звернення, а от Комісія прав людини ОН, до якої його адресовано, і досі нібито не одержала.

Отже, уряд СССР і ЦК комуністичної партії на чолі з Брежнєвим, Косиґіним і Подгорним зайшли в одвертий конфлікт з масою людности. Криків протесту вже не спроможне КҐБ заглушити. Посилені поліційні репресії, відродження „ф е н омену" сталінізму викликають посилення народного спротиву.

Крики людської душі — лише початок в процесі безперервного наростання конфлікту між владою і населенням.

ОПОЗИЦІЙНИЙ ІЗРАЇЛЬСЬКИЙ ПОСОЛ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

розпуці Герцль звернувся до британців. Проєкт створити жидівську державу в Синаї сподобався їм, бо ця держава продовжила б кордони Єгипту аж до Палестини, що мало б велике значення також для оборони Суезького каналу. Одначе ця ідея здійснилася щойно з кінцем другої світової війни.

Між іншими причинами створення Ізраїлю — твердить Авнер, — було те, що Біблія у британців є у великому пошанівку.

Авнер є автором кількох книжок, м. іншими, „На филестинських полях" (про війну з Єгиптом) та „Ізраїль без сіоністів", яка недавно появилася друком. Із цієї останньої ми взяли наведений вище матеріял.

ІЗРАЇЛЬСЬКІ ВЛАСТІ НАСИЛЬНО ЕВАКУЮВАЛИ останню арабську родину з її дому біля „стіни плачу", одної з найбільших релігійних пам'яток жидів. Тому, що в найближчому сусідстві знаходяться також великі релігійні пам'ятки мохаммеданських арабів — араби лякаються, що ізраїльці руйнуватимуть також ті їхні святощі під претекстом, що їхній поганий стан загрожує публічній безпеці. Викинення тієї арабської родини і зруйнування до основ її мешкального дому загострило відносини між жидівськими й арабськими мешканцями Єрусалиму.

Ню Бронсвік, Н. Дж.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ВІДДІЛУ ООЧСУ

В неділю 9 березня в приміщенні парафіяльної домівки відбулись річні Загальні Збори 33-го Відділу ООЧСУ в приявності 20 членів та 8 гостей, представників різних громадсько-політичних організацій (а саме: мґр І. Винник від Головної Управи ООЧСУ, інж. Д. Демидюк — голова Координаційної Ради Відділів УККА на Ню Джерзі; М. Яцусь — Відділ УККА в Ню Бронсвіку; К. Кузів — 65-ий Відділ СУА; Б. Тарнавський — Станиця Пласту; Б. Хомут — Відділ Юнацтва СУМА; Т. Бутрей — Відділ УНС; М. Захарко — Відділ УНС.

Відкриваючи збори, голова Відділу В. Хомут привітав приявних, особливо гостей, та щиросердечно подякував усім за прибуття та участь у зборах. Збори перейшли в дружній атмосфері під вмілим головуванням В. Тарнавського, при секретарі М. Захарко, з участю мґра І. Винника як почесного члена президії зборів.

Короткі, але ділові й вичерпні звіти голови та членів уступаючої Управи виказали поважні осяги в роботі Відділу ООЧСУ за звітну каденцію та за попередні роки, хоч Відділ існує не повних 8 років. Більшість академій та імпрез, влаштовуваних на терені Ню Бронсвіку, відбувались тут спільно зі всіма іншими організаціями під загальною фірмою Відділу УККА, в якому очусівці беруть активну участь, входячи до Управи та виконуючи ті чи інші функції.

Зі звіту фінансового референта (М. Мостовий) виявлено, що і фінансово Відділ стоїть непогано. Не має ніяких залеглостей у Головній Управі і має ще й поважну готівку в банках. Залеглостей в членських вкладках нема. На Визвольний Фонд зібрано 778 дол., на Катедру Українознавства — 230 дол., на радіопрограму в Мадриді — 60 дол., на АБН — 198 дол.

Контрольна Комісія потвердила касовий звіт, ствердила зразковість книговедення та знайшла всі прилоги в порядку. По дискусіях над звітами Контр. Комісія подала внесок на уділення абсолюторії уступаючій управі. Внесок прийнято одноголосно.

По 10-хвилинній перерві, перед виборами нової управи, Збори вислухали двох доповідей: „19 років з дня геройської смерти Головного Командира УПА генерал-хорунжого Тараса Чупринки — Романа Шухевича", річниця смерти якого припадала саме на ці дні (5-го березня). На пропозицію доповідача інж. А. Гончарова пам'ять Героя вшановано вставанням з місць та однохвилинною мовчанкою.

Доповідь про „Сучасний стан ООЧСУ" виголосив голова ГУ ООЧСУ мґр І. Винник. Обидва промовці були винагороджені рясними, довготривалими оплесками.

На внесок Номінаційної Комісії нову Управу Відділу на наступну каденцію одноголосно вибрано в такому складі: Григор Добуш — голова, М. Ровенко — заст. голови, Я. Івахів і М. Яцусь — секретарі, М. Мостовий — скарбник, М. Хомут — фін. секретар, С. Мельничук і Т. Бутрей — організаційні референти; А. Гончарів — пресовий реф., Т. Трензелюк — імпрезовий, М. Захарко — уповнов. на Менвіл, В. Коверко, господарський реф., М. Вітик — кольпортер.

До Контрольної Комісії ввійшли: Б. Тарнавський — голова, В. Хомут і П. Панькевич — члени.

Збори закінчено відспіванням українського національного гимну „Ще не вмерла".

По закінченні ділової частини зборів, стараннями жіноцтва, відбулась скромна перекуска та гутірка за столами. В часі цієї розваговоі частини зборів голова Гол. Управи мґр І. Винник прочитав ще одну дуже цікаву доповідь про теперішні події на Україні.

В приємному настрої учасники зборів розходились домів, ще раз дякуючи всім звітодавцям, доповідачам та жіноцтву.

А. Г.

Українки на Конвенції Федерації Жіночих Клюбів

Клівленд, Огайо. — Дня 5-го червня 1969 року пані Волтер Маґі, голова Загальної Федерації Жіночих Клюбів, що має 11 мільйонів членів, зорганізованих в 16,000 клюбах в 60-ти державах світу, одержала примірник творів Лесі Українки („Спіріт оф Флейм") перед статуєю Лесі Українки в Українському Городі в Клівленді.

Передача книжки великої української поетки відбулася підчас 78-річної Конвенції Загальної Федерації Жіночих Клюбів в Клівленді, де українці разом з 19-ма іншими національностями мають свій власний парк з пам'ятниками в честь Володимира Великого, Богдана Хмельницького, Тараса Шевченка, Івана Франка й Лесі Українки, яких оглянула п-ні Маґі.

Книжки передала пані М. Душник, заступниця головного предсідника УНС-у, референтка зв'язків Союзу Українок Америки (СУА), та його делеґатка на конвенцію згаданої Федерації, що запросила п-ні Меґі взяти участь у цій програмі.

Пані Джені Вочар, місто-голова Окружної Ради СУА в Клівленді, що заряджувала програмою, начеркнула життя Лесі Українки та її вірш „Контра Спем сперо", а пані Ярослава Барнич, голова Окружної Ради СУА, передала п-ні Маґі українську дерев'яну мистецьку касетку з металевою бляшкою в середині.

Передаючи примірник творів Л. Українки п-ні Меґі, п-ні Душник коротко з'ясувала значення Лесі Українки в українській літературі та для українського жіноцтва взагалі. П-ні Меґі, у відповідь, заявила, що вона уживатиме цитування та епізоди з життя української поетки у своїх промовах та писаннях. Книжку творів Л. Українки видав СУА у перекладі Персивала Конді та з передмовою проф. Кларенса А. Менінга.

Великий щоденник Клівленду, „ПлейнДілер", в днів 6-го червня помістив замітку про цю подію, зазначуючи, що вона була „гідним доданням до Міжнародного Дня Конвенції".

Другою українською делеґаткою на конвенцію Загальної Федерації Жіночих Клюбів була д-р Марія Квітковська, яка заступала СФУЖО (Світова Федерація Українських Жіночих Організацій), в якій вона є містоголовою, і яка здала звіт від цієї української організації під час програми Міжнародного Обіду. СФУЖО та СУА є членами Загальної Федерації Жіночих Клюбів.

Ірина Кашубинська, господарська референтка СУА, співпрацювала при приготуванні програми, а між присутніми перед статуєю Лесі Українки були Катерина Мураль та Євгенія Дубас, провідниці СУА в Клівленді.

Н. Н.

СПОРТ

Редагує В.Сохан

КАЛЕНДАРЕЦЬ ЗМАГАНЬ УКРАЇНСЬКИХ КЛЮБІВ

„Тризуб", Філядельфія, — „Астрос", Бостон, мистецькі змагання Американської Футбольної Ліґи відбудуться в суботу, 21-го червня 1969, о год. 6.30 вечором на стадіоні Ля Саль Коледжу у Філядельфії.

„Дартс", Вашинґтон — „Чорноморська Січ", Нюарк, мистецькі змагання Американської Футбольної Ліґи відбудуться в неділю, 22-го червня 1969, о год. 2.30 по полудні на грищі „Дартс" у Вашинґтоні, Д. К.

— о —

ВЕСНЯНА ЗУСТРІЧ „Ч. СІЧІ"

Весняна Зустріч „Чорноморської Січі", яка була влаштована на оселі УРСоюзу „Верховина" у Ґлен Спей, Н. Й., була своєрідним фестином із спортовою програмою, змаганнями в різних конкуренціях, поруч із танцями та музикою. На цю Зустріч приїхали молодь і старші, тобто діти і батьки, і всі вони роз'їхалися, без сумніву, із вдоволенням та побажаннями відбувати подібні зустрічі частійше. В змаганнях взяло участь біля двох сотень зареєстрованих спортовців, які змагалися в ось таких конкуренціях: відбиванка, футбол, ґольф, плавання, настільний теніс і бридж. Біля 300 гостей творили групу постійних глядачів на всіх цих спортових імпрезах.

В конкуренції відбиванки жіночих дружин здобула 1-ше місце перша дружина „Ч. Січі" з Нюарку, а в конкуренції чоловіків першуном стала дружина Української Централі з Пассейку. Найцікавішими були змагання фіналу чоловіків між Українською Централею і „Ч. Січчю" з яких вийшла переможцем Централя. Учасниками відбиванкових змагань були в конкуренції жінок: дві дружини „Ч .Січ" Нюарк, Українська Централя Пассейк, СУМА Нюарк, „Ньоман" Савт Рівер; а в конкуренції чоловіків: Українська Централя Пассейк, дві дружини „Ч. Січі" Нюарк, СУМА Нюарк, ОДУМ Трентон, Пласт Пассейк.

На оселі відбулися дві футбольні зустрічі, а саме змагання дружин аматорів, в яких „Тризуб" переміг 1:0 дружину „Ч. Січі", та змагання за першість СУАСТ-Схід юнаків, з яких переможцем вийшла дружина юнаків „Ч. Січі", яка виграла одинокі змагання мистецтв із Пластом з Ню Йорку з рахунком 4:0. Суддював ці змагання д-р М. Снігурович. Слід тут відмітити дуже фер гру дружин аматорів „Тризуба", яку провадив п. Юрчак. Хоч дружина аматорів „Ч. Січі" грала дуже жертвенно, перемога і чаша справедливо припала футболістам з Філядельфії.

У змаганнях ґольфа перше місце здобув п. П. Мельник, який одержав чашу п. Михайла Матіяша, а в бриджі не можна було докінчити змагань і вирішити першуна, тому й відкладено їх докінчення на пізнійше.

З браку технічних влаштувань не відбулися офіційні змагання в плаванні та в настільному тенісі. Це, очевидно, шкода, бо змагуни були і такі змагання могли внести чимало емоцій до цієї Весняної Зустрічі „Ч. Січі". Не дописала теж вповні погода, але в загальному імпреза була вдалою і може вона бути прикладом для других спортових клюбів і товариств попробувати влаштовування подібних імпрез а при відповідній праці успіхи напевно будуть.

І. Я. Х-як

— о —

ПРОБИ ДЛЯ ВІДЗНАКИ ФІЗИЧНОЇ ВПРАВНОСТИ

УСТ „Чорноморська Січ" є першим спортовим товариством на сході ЗСА, що відновило традиційні проби для здобуття Відзнаки Фізичної Вправности для всіх членів спортових товариств та молодечих організацій. На терені осідку клюбу, в Нюарку й околиці, зголосилося 18 дівчат і 12 хлопців приналежних до УСТ „Чорноморська Січ" і Організації Української Молоді Пласт. До сьогодні 6 дівчат і 5 хлопців у віці 13-14 років закінчили проби й здобули Відзнаку Фізичної Вправности. Проби розпочато плавацькими змаганнями в травні ц. р. і продовжувано в конкуренціях: біг на 60 ярдів стрибок в довжину, стусан кулею, марш і спеціяльний біг навпростець. Провідником всіх змагань був п. Михайло Лебедь. Проби завершено дня 14 червня ц. р. на спортовій зустрічі УСТ „Ч. Січ" на „Верховині" в Ґлен Спей, Н. Й., де п. М. Яворський ,уповноважений референт УСЦАК, і п. Омелян Твардовський, голова „Ч. Січі" вручили відзнаки і грамоти ВФВ тим, які вповні виповнили вимоги.

Висліди поодиноких конкуренцій:

Плавання:

Дівчата 50 ярдів довільним — вимога 1:20.0: Олена Паславська („Ч. С.") 42.2 сек., Дозя Сиґіда („Ч. С.") 43 сек., Марія Феденишин („Ч. С.") 1:03.5 мн. Таня Босняк (Пласт) 1:15.0, Ганя Жирук (Пласт) 1:15.2, Юліяна Тиховська („Ч. С.") 1:19.8.

Хлопці 50 ярдів довільним — вимога 1:00: Орест Лебедь („Ч. С.") 28.5, Роман Семенюк („Ч. С.") 32.2, Гриць Буняк („Ч. С.") 38.0, Борис Мицьо (Пласт) 41.5, Андрій Ткач („Ч. С.") 54.8.

Стрибки:

Стрибок в довжину з відбиттям правої і лівої ноги (сума обох поділена через 2).

Дівчата — вимога 8 футів і 5 цалів: Сиґіда 10 ф. 10 ц., Тиховська 9 ф. 11 ц., Жирук 9 ф. 7½ ц., Феденишин 9 ф. 5½ ц., Паславська 9 ф., Босняк 8 ф. 6½ ц.

Хлопці — вимога 9 футів 10 цалів: Лебедь 14 ф. 3 ц. Буняк 12 ф. 9½ ц., А. Ткач 12 ф. 6½ ц., Семенюк 11 ф. 9 ц. Мицьо 10 ф. 9V ц.

Біги:

Дівчата — 60 ярдів — вимога 11.6 сек.: Тиховська 9.0, Паславська 9.3, Сиґіда 9.4, Босняк 9.6, Феденишин 9.6, Жирук 10.0.

Дівчата — спеціяльний біг навпростець 250 ярдів: Тиховська 41.9, Сиґіда 46.0, Босняк 50.5, Жирук 57.5, Феденишин 57.5, Паславська 57.6.

Хлопці — 60 ярдів — вимога 10.5 секунд: Буняк 8.9, А. Ткач 9.0, Семенюк 9.0, Мицьо 9.5, Лебедь 9.6.

Хлопці — спеціяльний біг навпростець 500 ярдів: Буняк 1:35.7, Лебедь 1:39.8, А. Ткач 1.41.7 Мицьо 1:52. Семенюк 1:52.1.

Мети:

Стусан кулею правою і лівою рукою (сума обох виштовхів):

Дівчата — 6 фунтів — вимога 32 стопи: Феденишин 47 ф. 3 ц., Паславська 47 ф. Сиґіда 46.6½ ц., Босняк 42 ф., Жирук 40 ф. 11 ц., Тиховська 33 ф. 10½ ц.

Хлопці — 6 фунтів вимога 40 стіп: Лебедь 71 ф., Семенюк 61 ф. 1½ ц., Буняк 57 ф. 9 ц., Мицьо 55 ф. 7½ ц., А. Ткач 46 ф. 4½ ц.

Спортові гри, марші, мандрівки, веслування і т. д.:

Дівчата — марш на 1 милю — вимога 18 мінут: Тиховська 13:31.5, Сиґіда 14:-34.0, Босняк 15:19.0, Феденишин 17:06.0, Паславська 17:16.8, Жирук 17:17.5.

Хлопці — марш на 2 милі вимога 32 мінути: Буняк 25:33.5, А. Ткач 26:07.0, Лебедь 26:56.0, Семенюк 30:56.-5, Мицьо 30:58.0.

М. Яворський

— о —

ВИСЛІДИ З КЛІВЛЕНДУ

Футбольна репрезентаційна дружина клівлендського „Львова' 'впродовж п'яти днів здобула і втратила по 2 пункти, в ідентичному відношенні воріт. У неділю, 25 травня, ґолями Сантоса (2), Малколма й О. Вербинця переможено „Клівленд Кікерс" 4:1 (1:0), а в п'ятницю в такому ж відношенні 1:4 програно проти технічно сирого, але кондиційно сильного „Заґребу". Єдині ворота для „Львова" в цих змаганнях, до яких наші виступили в резервовому складі (свято!), здобув юньйор Роман Росул.

Юньйори кляси „А" розгромили „Бедфорд" 5:1 (ґолі Р. Росул 4, Ст. Гурко) й відкинули 1:0 (Р. Росул, із карного) к о нкуренційний „Бродв'ю Гайтс", який — як і українці — не мав дотепер ні одного втраченого пункту. Після цих змагань „львов'яни" маршують ,як неоспоримий лідер табелі, з пунктами 12:0 й ґолями 22:1.

„Драму росту" переживає доріс „Б". Тому, що треба було творити нову дружину „Сі", минулорічних „наших найменших" пересунув провід до кляси „Б". А там вони ростом і силами заслабі. Останньо силувані „наші середні" програли 1:4 проти „Донав Швабен" і 0:2 проти „Бродв'ю Гайтс".

Найменші „л ь в ов'яни" „Сі" проти ровесників цієї ж фірми грали 2:2.

О. Г.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

СУБОТА, 21-го ЧЕРВНЯ 1969 р.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Місячні збори Т-ва Запор. Січ — 117 Відд. о год. 6:30 веч. в домі Укр. Ветеранів, 33 Е. 7th St. Це є останні збори перед вакаціями, тому проситься всіх прийти і вирівняти чл. вкладки. — Анна Басараб, секр.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

ТАРЗАН, Ч. 6202. Лет над вульканом і його долиною.

Відсіль, генерале, ми насправді бачимо, як виглядає вулькан!

Надзвичайний вид, Тарзане! Знаходячись на шпилі цивілізації, ми нічого не знаємо про це, за вийнятком ваших зразків міді й золота, які знаходяться в дорозі до Вашинґтону!

Відсіль країна Тарзана виглядає, як великий муравлиний пагорок — повний муравлиних дір!